

KÄSMU KÜLA ÜLDKOOSOLEK

PROTOKOLL

Käsmu

Rahvamaja

29.10.2016

Algus kell 11.00

Lõpp kell 13.20

Koosolekul osalejaid (*LISA 1 osavõtjate nimekiri lisatud 3 lehel*).

Koosolekut juhatas külavanem Kristjan Altroff, protokollis Liis Reier.

Päevakord

1. Neeme otsa tormimurru korrastamine
2. Külasisene parkimine
3. Käsmu kalmistu laiendamise plaan
4. Arutelu ja muud küsimused

Käsmu külavanem **Kristjan Altroff** avab koosoleku ja avaldab tänu kohale on tulnud inimestele. Palub kirja panna osalejate nimed.

Kristjan Altroff: Kolme kuu jooksul on toimunud kolm koosolekut. Enne kevadet järgmist plaanis pole. Selgitab, miks kõik osalejad augusti koosolekul ei saanud sõna või juttu lõpetatud. Põhjus oli selles, et teemasid, mida käsitleda oli palju, ning ajakava tihe. Koosoleku juhataja roll on järgida ajakava. Edaspidi peaksime korraldama koosolekuid tihedamalt ning vähemate teemadega, tegema temaatilisi koosolekuid. Selgitab, et külakoosolek peaks olema kaasav, mugav ja lähedane, ning võiks rahvast ühendada.

Koosoleku juhatajaks kinnitati **Kristjan Altroff**

Protokollijaks kinnitati **Liis Reier**

Kristjan Altroff: Minu roll külavanemana seisneb küsimuste tõstatamises. Tahan koosolekule arutamiseks tuua külaelanike ettepanekud. Otsustuspädevus on vallas. Meie saame anda oma seisukoha, selle kaudu otsuseid mõjutada.

Tänaseks oli planeeritud kaks teemat: Neeme otsa tormimurru korrastamine ning külasisene parkimine, valla ettepanekul sai päevakorda võetud ka Käsme kalmistu laiendamise plaan.

Aarne Vaik: Käsme on teisigi probleeme – valdade ühinemine, veevärk.

Hääled saalist: Päevakord on ju teada.

Kristjan Altroff, Mari-Liis Vohli: Palun tõstatada teemad enne koosolekut.

Kristjan Altroff: Astusin tagasi külaseltsi esimehe kohalt, juhatuse poolt valiti esinaiseks Mari-Liis Vohli. Meil on küla asjade korraldamiseks vaja rohkem vabatahtlikke, kes oleksid valmis panustama. Kui üks inimene tegutseb mitmel kohal, siis see pärsib küla arengut, sest ühe inimese aeg on piiratud.

Otsustati kinnitada päevakord:

1. Neeme otsa tormimurru korrastamine
2. Külasisene parkimine
3. Käsme kalmistu laiendamise plaan

Kristjan Altroff: Neemeotsa tormimurru korrastamine tõusis teemaks juba aasta eest. Tänapäev Reet Häält, kes aitab juhatusel koostada kirja, millega pöördusime RMK ja Keskkonnaameti poole palvega tormimurd koristada ja mõisapark taastada.

Päevakorrapunkt nr 1: Neeme otsa tormimurru korrastamine

Mari-Liis Vohli: Mõne nädala eest leidis aset arutelu Neemeotsa tormimurru korrastamiseks asjaga seotud ametkondade esindajate osavõtul. Rahvast kogunes palju. RMK, Keskkonnaamet, Käsme külaseltsi esindajad jt. Selgitasime olukorda ametnikele. Lubati võsa maha võtta, samuti kuivanud puid. Võsa asjus toimus diskussioon, ametnike sõnul on võsa liigirikas, seene- või putukateadlane leiaks sealt suure liigirikuse. RMK tütarlaps küsis, miks on vaja maha võtta võsa. Tütarlaps leidis et see juhtub niikuinii, lehtpuud taanduvad, okaspuud kasvavad peale, umbes 30 aastat võtab aega. Veel arutati Neeme tipust algava ja kuusikranda viiva matkaraja puhastamist. Öeldi, et see on matkarada, mitte jalgrattarada. Küsisime, mis vahet matka- ja jalgrattaraja hooldamisel? Vastust ei saanud. RMK mehed lubasid hoida raja puhtana kui

helistada. Tegime ettepaneku Neemeotsa tee äärest võsa 10 meetri ulatuses maha võtta, et männid saaksid päikese kätte. Lubasid (RMK), et tulevad hiljemalt juulikuus ja korrastavad oma vahenditega.

Raimo Oras: Huvitav, et Tallinnast osatakse näha, milline võiks välja näha Käsme rand ja omad inimesed ei näe.

Aarne Vaik: RMK vastutab selle eest. Kas ta ütles kui lai see peab olema?

Mari-Liis Vohli: Ei.

Aarne Vaik: Kas nad rääkisid linnuvaatlustornist? RMK ajab mitu aastat, et kõrkjatest üle näeks, samuti sihtkaitsevööndiga.

Mari-Liis Vohli: Jalgaratta ja kõnnirada üks on punane ja üks sinine joon kaardil.

Aarne Vaik: 50 tuhat inimest on registreeritud rada kasutama. Rada lõppeb Palganeeme otsas. See on ideaalne linnuvaatlustorn. Torn viiks küla abiga korda teha. Raha torni lõhkumiseks on eraldatud. Miks lõhkuda. Küla peab mõtlema, et Palganeeme hoone alles jääks. Matkaja saaks varju minna. Teeme metsa korda – turismi seisukohalt oluline. Võsa peab tuult kinni hoidma. Et tuul ei hakkaks uusi puid murdma.

Hääled saalist: Kes hakkab Neemeotsa korrastama?

Mari-Liis Vohli: Ise teeme, RMK ja Keskkonnaamet ütlevad mida teha, muu teeme ise.

Aarne Vaik: Piinlik oli et tehti suur peldik. Ükski turist ei lähe sinna.

Kristjan Altroff: Mis seal veel võiks olla? Pingid, valgustus, kiik, laulukaar?

Aarne Vaik: Kiigeplatsil oli kunagi elekter, enam ei ole, selleks peab olema projekt.

Reet Hääl: Kunagi oli see peopaik, kontserdikoht. Külale oleks hea suunata mürtsukamad asjad metsa.

Raimo Oras: Selle peopaiga peaks taastada.

Aarne Vaik: Toetan, et hääleka peo saaks teha platsil, mitte keset küla. Kiik on ohtlik, see võiks olla küla keskel. Saaks vajadusel abi kutsuda.

Eve Kask: Me võiks kaardistada, kus on Käsme kiiged olnud.

Reet Hääl: Kerge laulukaar võiks olla küla lõpus, siis oleks ka transporti vähem, ei songitaks lavade vedamise ja paigaldamisega küla. Laulukaar oleks püsiv.

Kristjan Altroff: Meil on kaks suunda – kas käsitleda neemeotsa pigem loodusliku matkarajana või pigem külatäna mõttelise pikendusena. Mõistan teie jutust, et peaksime võtma pigem teise suuna – s.t. hooldame neemeotsa ja teeme selle korda.

Liina Altroff: Kas RMK teeb matkaraja korda?

Mari-Liis Vohli: Kui helistada, tehakse korda. Õeldi ka, et loodusele on kahjulik kui inimene läheb ümber langenud puu ringi, trambib metsa veel laiemalt.

Kristjan Altroff: Ettepanek on tulnud, et võiks olla pargipinke rohkem.

Kokkuvõtlikult: Neemeotsa tee võsa eemaldab RMK vastavalt Keskkonnaameti loale 2017. a. juulikuus. Küla korraldab talgud ja aitab mahavõetu koristada. Neemeotsa käsitletakse tulevikus pigem küla mõttelise jätkuna, mitte üksnes matkarajana, ning tehakse korda Külaseltsi, külaelanike, RMK ja Keskkonnaameti koostöös. Suund võetakse tee korrastamisele, pargipinkidele, vooluühendusele, laulukaar-lavale ja tänavavalgustusele. Külakiik võiks ilmselt pigem jääda küla keskele.

Päevakorrapunkt nr 2 – Turismihooaja liiklus ja parkimise korraldus:

Kristjan Altroff: Enamus külaelanikke on leidnud, et tihe bussi- ja autoliiklus on pikaajaline probleem. Küla arengukava järgi on aastaks 2021 loodud turvaline parkimiskorraldus, oleme selle nüüd ka Vihula Valla arengukavas fikseerinud. Esialgu räägime kitsamast ettepanekust – bussiliikluse piiramisest – ning jõuame siis laiemate teemadeni. Ettepanek külaelanikelt: Keelata suurte busside sõitmine kaugemale Merekooli tänavast või bussijaamast. Loeb ettepaneku pikema selgituse.

Kas võiks piirata bussiliiklust alates bussijaamast?

Aarne Vaik: Kas on teada, mitu bussi käib päevas?

Epp Ojalill: Olen lugenud 17, 21, üle 20 päevas igal juhul.

Kristjan Altroff: Statistika on külas pigem tunnetuslik. Külaelanikud tunnevad, et liiklus on tihe, seetõttu ei ole nii oluline, kas see tihedus tähendab 43 või 24 bussi päevas.

Mari-Liis Vohli: Probleem on olemas.

Reimo Oras: Kui suur on külale kuuluv territoorium praeguse bussijaama kohal?

Epp Ojalill: Üks asi on palju pargib, teine asi, palju läbi küla sõidab?

Aarne Vaik: Käsmut müüakse, turismifirmad müüvad marsruuti, see on juba välja müüdnud. Ei jäta Käsmu mitte ühtki kopikat.

Mees Lainelast. Meil on suured investeeringud tehtud. Kui te keelate Lainelasse sõita, siis ei tule meile keegi.

Kristjan Altroff: Loomulikult arvestame Lainelaga. Anname Lainelale vajadusel eriloa.

Aarne Vaik: Sellega (*parkimise korraldamisega*) peab suvel üks inimene tegelema.

Reimo Oras: Küla peab sellest kasu saama.

Martin Laulik: Eesti on IT riik, vaja on süsteemi, mis tuvastab bussid.

Mari-Liis Vohli: Mina pole Tallinnas enam inimesega parklaid näinud.

Kristjan Altroff: Kui alates bussijaamast keelata busside liiklemine, tuleb korraldada parkimine. Olen rääkinud bussijaamataguse maatüki omanikuga, kes on põhimõtteliselt nõus erinevate lahendustega. Peaksime omanikku aga paratamatult maa kasutamise eest tasustama. Seetõttu on võimalik kaaluda vaid tasulist bussiparklat, et see maa rendi/ostmise ise ära kataks.

Hääl saalist: Palju busse sinna mahub?

Heiti Hääl: Liiklus Käsmus on tihe. Käsmut müüakse laialt. Küla ei saa miskit. Nõus, et Lainela majandust piirata ei saa. Turumajanduses reguleeritakse hinnaga turgu. Kohalikke inimesi, kes hoiavad autosid väljaspool õue praktiliselt pole. Avalik ruum on tasuliseks parkimiseks. Parkimishind reguleerib. Kes ei taha maksta, ärgu tulgu. Kolm bussi mahub jalgrattate otsa. Seal saab tasuta. Jala saab tasuta. Oluline on välja mõelda kontrollimehhanism.

Reimo Oras: Mõtlemise koht.

Kristjan Altroff: Arvan, et raha mitteküsimine oleks õilis ja üllas. Aga pean nentima, et õilsuse ja üllusega arveid ei tasu.

Eve Kask: Teatud määral peab õilsus ja üllus säiluma. Käsmu külast ei saa jääda arrogantsete rikkurite maine. Kuidas teha nii, et ei tekiks halba mainet. Oleks hea teada, kas on ülevaade erinevatest turistidest, kuidas keegi Käsmut külastab.

Mari-Liis Vohli: Mis sa teabega peale hakkad?

Reimo Oras: Probleemi tekitavad bussid.

Lea Tiitmaa: Busside parkla peaks tulema bussijaama.

Kristjan Altroff: Kuidas suhtute bussijaamas kasvavatesse puudesse?

Hääled saalist: Puud peavad jääma, need on külarahva istutatud.

Aarne Vaik: Pisikese peldiku peaks sinna tegema.

Kristjan Altroff: See on planeeritud. Bussijaama on kavandatud WC, vald aitab tõmmata vee, elektri ja kanalisatsiooni. Samuti soovib vald panna busside ümberkeeramise koha musta katte alla. Seda oleks otstarbekas teha koos bussiparkla rajamisega..

Aarne Vaik: Milline vald see on?

Kristjan Altroff: See tuleb teha kiiresti, enne kui seda valda enam pole.

Reimo Oras: See tuleks ära teha.

Mari-Liis Vohli, Kristjan Altroff: Meil on bussijaamas tegemist eramaaga, siin ei ole keerulist kooskõlastusprotsessi. Peame saama ümbritsevate kruntide omanike nõusoleku.

Tia Vene: Minu aia taga hakkavad tossutama.

Lea Tiitmaa: Bussijaamas on ju kogu aeg bussid olnud. Nad ei tohikski seal olla.

Kristjan Altroff: Õige, Lea. Busside ümberkeeramise maa on Mai maa. Tossutamise osas saame seda reguleerida käskude/keeldudega.

Tarmo Tamm: Olen küla uusasukas, küla alguses. Liiklus tihe. Me ei tohi tekitada olukorda, et bussid hakkavad edasi tagasi sõitma. See tekitab nii, kui parkida ei tohi – buss sõidab sisse-välja.

Liina Altroff: Kui me paneme bussile keelumärgi, siis buss ei tule siia.

Lea Tiitmaa: Kui buss pargib bussijaamas, siis on pikk maa jala minna.

Kristjan Altroff: Just seetõttu planeerime ka pargipinke Neeme teele.

Martin Laulik: Kas jalgrattarent võiks sinna tulla?

Kristjan Altroff: Ka selle peale on juba Mari-Liis mõelnud.

Mari-Liis Vohli: Püüame pakkuda alternatiivseid transpordi variante.

Kristjan Altroff: Keskkonnametilt on liikluse piiramise mõtte saanud tegelikult positiivset tagasisidet. Süsteem peab olema niisugune, et see oleks kõigile vastuvõetav.

Jane Konga: Kui me hakkame iga sissesõidu eest raha küsima, siis küla sureb välja. Miks me ei võiks reisikorraldajatega koostööd tegema. Iga sissesõitu pole õige maksustada. Mina pole nõus et külalised tulevad ja peavad maksma.

Kristjan Altroff: Jah, tunnistame, et tõkkepuule on külas vastuseis. Seda on väljendanud mulle nt Tõnu Hellam, Margus Väikmann.

Hääled saalist: Busside teemast pidime rääkima, mitte tõkkepuust.

Kristjan Altroff: Mõistan, et bussiliikluse piiramise oleme kokku leppinud. Aga nüüd laiem sõidukite liikumine. On tulnud ettepanek, et Käsmu jääks üks tasuta parkla Põllu tänaval ning ülejäänud parklad oleksid tasulised. Seda kõike saab reguleerida alates bussijaamast. Mis te sellest mõttest arvate?

Malle Väikmann: Siis on meie ilus tänav jälle auguline.

Kristjan Altroff: Elame ju Sinuga, Malle, ühel tänaval. Püüame leida häid lahendusi.

Eve Kask: milline see tasuta parkla oleks?

Mari-Liis Vohli: See mis on ainuke valla maa Põllu tänaval.

Kristjan Altroff: Ettepanek on liikuda etapiviisiliselt - selles suunas, et esialgu tegutseme busside parkimise korraldamise suunas, seejärel sõidukite tasulise parkimise teemaga.

Haivo Laulik: Kergliiklustee parklas võiks siiski keelata busside parkimise, harilikud autod võiksid seal parkida. Seda tuleb aasta vaadata.

Kristjan Altroff: Külla sissesõites vasakul olevat krunti – nn Saadumetsa maaüksust - taotles vald endale, riik ütles ei, sest seal on haruldased looduskooslused. Olen valla poole pöördunud palvega kaaluda, kas saaksime seda keskkonnaministeriumi käskkirja vaidlustada või taotleda riigilt meile asemele siis mõnd teist maa-ala.

Virge Ong: Metsavahi heinamaale anti Saadumetsa nimi, kuna taotlusse oli vaja kirja panna nimi.

Hääled saalist: see on Metsavahi koht. Saadumetsa on vale nimi.

Kokkuvõtlikult: Läheneme liiklus- ja parkimisküsimusele etapiviisiliselt. Esialgu korraldame bussiliikluse piiramise alates bussijaamast ning rajame bussijaama bussidele tasulise parkla, samuti WC. Neeme teele rajame pargipingid. Vaatame mingi perioodi kuidas süsteem toimib. Seejärel võtame ette sõidukiliikluse piiramise, suunaga jätta Põllu tänava tasuta parklaks ning kehtestada mujal tasulise parkimise alad koostöös vallaga.

Päevakorrapunkt nr 3 - Käsmu kalmistu laiendamise plaan

Virge Ong: Koguduse juhatuse poolt selgitan kalmistu laiendamise plaani. Urmas Karileet on esitanud taotluse kalmistu laiendamiseks ja tavandimaja ehitamiseks Mattias Agabushi kavandi alusel. Miks seda on vaja teha, kui olemasolevale kalmistule on maetud ka siis, kui külas on 500 elanikku. Vaja on säilitada hauatähised ja külas on neid elanikke, kel pole oma platsi. Matmisala saab laiendada vaid aiast ettepoole. Kogudus on tundnud puudust tavandimajast. See on kokkusaamisete koht, õpetajal pole kohta kus riideid vahetada, leiritundi pidada. Plaanil on tsoonid, mida tuleb säilitada. Leele Välja ülevaate põhjal küla planeeringus võetakse vastu palju olulisi otsuseid. Maksimaalne ehituskõrgus selles tsoonis, 1,4 m, tavandimaja sellesse tsooni jääda ei saa. Tutvustab kolme plaani kalmistu ja koguduse ala kohta. (*LISA 2 – plaanid A, B, C*)

1. Algne plaan (A) koostati, kui Lilleberi krunt oli müügis. Siis arutati, et ehk saaks selle kogudusele, sinan tuleks ka tavandihoone ja hooldekodu. Omanikuga läbirääkimised ei andnud tulemust.

2. Plaan B (kaardil tavandihoone, külakiik, wc, kolumbaarium). Külakiik ja laste mänguala võiks olla parkmetsa all. Tee läheb kirikusse, selle ääres kivi Käsmu kaptenite nimedega. Matmisala laieneb vaid nurgani. Lahenduses ette nähtud ka kolumbaarium.
3. Plaan C. Uus matmisala surnuaia ees. Olemasolev aed ja värav peab olema nähtav.

Põhiküsimus, kas laiendatav ala oleks väiksem või suurem.

Reimo Oras: See kolmas variant oleks parim

Aarne Vaik: Kas riigilt rohelist ala kätte ei saa?

Virge Ong selgitab, miks plaan B meeldib rohkem ja on mõistlikum: parkimiskohti on rohkem, säilib ajalooliselt välja kujunenud ala.

Epp Ojalill: Lilleberi omanikuga võiks uuesti ühendust võtta. Tütar oli nõus, naaber oli vastu.

Kristjan Altroff: Oluline on algetada detailplaneering. Midagi tuleb otsustada.

Liis Reier: Kõige vähem valutu on plaan B, teiste plaanidega saab hiljem edasi minna. Võib-olla Lilleberi omanik muudab oma otsust.

Reet Hääl: Kas siis kui ruumi jääb puuda, kas saab hiljem laiendada ka?

Virge Ong: Kui selgub, et ikka ruumi ei jätku võib hiljem laiendada.

Reimo Oras; Aarne Vaik: Miks vald ei saa tavandimaja oma maale ehitada?

Virge Ong: Vahetus on oluline, et kogudus oleks maa omanik, kus peal asub tavandimaja.

Reimo Oras: Kas vallaga ei saa kokkulepet?

Aarne Vaik: Tuha saab merre raputada.

Kokkuvõtlikult: otsustati jätkata tegutsemist plaani B alusel, silmas pidades võimalust tulevikus kasutada ära ka plaanide A ja C ideid.

Päevakorrapunkt nr 4 – Arutelu ja muud küsimused

Virge Ong: Mäletan, et rada tähistati siniste ja punaste lintidega, see tähendas, et seal saab matkata ja rattaga sõita.

Maisi Väikmann: Miks peavad hobused külavahel käima, trambivad teeserva.

Rahvas saalist: Hobused on toredad.

Martin Laulik: Tahaks sadama alternatiivplaani rääkida. Muuseumi kodulehel plaan olemas. Laseb plaanid ringi käima. Lõpuks läheb demokraatlikuks valimiseks. On olemas ka väiksem variant. Kompromissplaani võib ka käiku minna. Oli eravestlus Heiti Häälelega, kel suuremaga

asjad pooleli. Väiksema eelised: Jätab väiksema keskkonnamärgi, samas on külainimeste vajadused rahuldatud.

Epp Ojalill: Kui inimene tahab kaatrit tuua, kuhu see mahub?

Martin Laulik: Suurel sadamal planeeritud kolm 18 meetrist jahti. See mõjutab sügavust. Kõik.

Haivo Laulik: Augustist alates on üleval keskkonnaameti kodulehel üleval keskkonnamõjude hindamine.

Heiti Hääl: Valla kodulehe kaudu võib selle ka leida.

Reimo Oras: Väike teema seoses bussijaamaga. Plakatid ei ole kuigi viisakas. Võib-olla saaks korraliku ja suure stendi. Mitte nagu Võsul, mis ei mahuta ära. Suuremat stendi on vaja.

Epp Ojalill: Suuremat pole mujale panna kui Sinu kuuri ette.

Reimo Oras: Kui ma kavatsen midagi kuuriga ette võtta?

Hääled saalist: Bussijaam on kole küll, kõikjal postkastide juures on klammerdajaga löödud plakatid. Inetu.

Epp Ojalill: Vanad plakatid jäetakse üles.

Merike Lohi: Sõnavõtt teadete seinade koleduse vastu.

Hääled saalist: Nooruse tn otsas võiks olla suurem stand.

Epp Ojalill: Kolm teadete tahvlit on vaja.

Virge Ong: Unustasin, Urmas on tutvustanud olemasolevatele hauaplatsidele lepingute sõlmimist. Mina aitan lepinguid sõlmida.

Aarne Vaik: Peame mõtlema kanalisatsioonile, mida meil vaja ei ole. Peame oma raha eest seda tegema. KIK keeldus rahastamast. Käsmu inimesed seda kanalisatsiooni täis ei kuse. Iga inimene suvitab kuu aega. Septikud on olemas. Käsmust torustik Võsule – sellel pole mõtet. Veevärk ajab seda asja edasi.

Reimo Oras: Kuidas keskkonnaamet vaatab külale? Vee tarbimine on suur, kuhu solk läheb? 10 aasta eest oli veevärgi arutelu. Oleks saanud 80 protsenti eurorahadest. Meil oleks praegu korralik kanalisatsioon. Kus käivad muuseumi 40000 külastajat, kus nad hädal käivad?

Heiti Hääl: Käsmul pole mõistlik oma puhastusseadmeid rajada.

Virge Ong: Kes on kogenud, kui paak on täis ja Öpik ei saanud tulla?

Tiina Laulik: Turbuneemes on hea tühjendaja.

Virge Ong: Tal on kolm kanti ainult.

Haivo Laulik: Mõlemad autod on head.

Virge Ong: Öpikul on liiga suur piirkond.

Haivo Laulik: Loksal on väga suur ja kaasaegne auto.

Aarne Vaik: Vald ehitas Võsule vale puhastusseadme.

Haivo Laulik: See mis ära veeti, see lähikonnas maha valati.

Eve Kask: Toomas Trapido on Saksamaal õppinud ökokülade programmi. Võiks ta kutsuda rääkima. Tegeleb biosüsi (mitte ajada segi aktiivsõega) põhjal tegutsevate tualettidega.

Kristjan Altroff: Kindlasti tuleb eraldi koosolek WCde osas. Üks variant on kutsuda ka Trapido, kes saab rääkida oma pakkumisest rajada Käsmu maailmatasemel biosöe-WC. Võime ju kaaluda, kas üks WC-dest selline teha.

Kokkuvõte: Püüame leida lahendusi teadetetahvlite korda tegemiseks. Käsmu WCde teemal korraldatakse tulevikus ilmselt eraldi koosolek, kuhu kutsutakse ka Toomas Trapido tutvustama ökokülade programmi ja biosöe-põhise WC võimalikkust.

/allkirjastatud digitaalselt/

Koosoleku juhataja:

Kristjan Altroff

Protokollija:

Liis Reier